

Crisis, wat nou crisis? Kantoorgebouw The Rock in Amsterdam is poepchic ingericht. Luxe is duurzaam, zegt architect Erick van Egeraat.

tekst **Bernard Hulsman**
beeld **Christian Richters**

De verbazing over The Rock, het door Erick van Egeraat ontworpen kantoorgebouw aan de Amsterdamse Zuidas, begint al met de deur. Normaal zijn draaideuren ongeveer tweeënhalve meter hoog, maar die van The Rock is een glazen cilinder van een meter of zeven, net zo hoog als de lobby. „Volgens mij is het de hoogste draaideur ter wereld”, zegt Bert van Daalen, hoofd marketing van De Brauw Blackstone Westbroek, het advocatenkantoor dat de nieuwe toren, op enkele verdiepingen na, huurt.

Ook de lobby is indrukwekkend. Alle kolommen zijn er bekleed met glanzend natuursteen in mooie patronen, en de vloer is bedekt met vijf soorten marmer. Wie de veiligheidspoortjes in de lobby door is, ziet boven zijn hoofd een vreemd, wit, schijnbaar zwevend object, waarvan de onderzijde bestaat uit welvende lamellen. Dit is het auditorium. Voorbij het auditorium is een atrium dat zich over alle 22 verdiepingen van het gebouw uitstrekt. Zo biedt alleen de begane grond van The Rock al meer bijzondere ruimtelijke ervaringen dan een gemiddeld kantoorpand.

Ook in alle andere opzichten is The Rock geen gemiddeld kantoorgebouw. Een doorsnee kantoorgebouw heeft vaak alleen een ruim bemeten toegangshal om bezoekers te imponeren en luxeuze bovenste verdiepingen om raden van bestuur te huisvesten. Daartussen zitten dan 'algemene' verdiepingen, die vrij indeelbaar zijn en bijna altijd systeemplafonds hebben. Maar in The Rock hebben niet alleen

De entree van The Rock: natuursteen en een welvend plafond van gegoten plastic. Rechts het exterieur.

alle verdiepingen met natuursteen beklede kolommen gekregen, maar zijn ze ook voorzien van door Van Egeraat ontworpen houten lambriseringen, meubilair enzovoorts.

Rock solid

Anders dan gebruikelijk is in kantorenbouw heeft de architect bij The Rock ook het interieur van het gebouw van a tot z mogen ontwerpen. Dit was op uitdrukkelijk verzoek van de huur-

der, die al ruim voor de oplevering van het gebouw bekend was. „We wilden een kantoor dat de uitstraling heeft die wij wensen”, zegt Van Daalen van De Brauw Blackstone Westbroek. „Dat wil zeggen: *rock solid*, uniek, stoer en transparant. Daarnaast wilden we een kantoor dat aan alle huidige eisen van duurzaamheid voldoet. We wilden een klimaatneutraal kantoor. Dat is gelukt: we hebben, ongevraagd, het certificaat *Carbon Verified* gekregen van het Mana-

ging Partners' Forum in Londen.”

Maar duurzaamheid betekent bij The Rock geen soberheid. De toren kent een weelde die lijkt te dateren uit de tijd voor de kredietcrisis, die ook de architectuur hard heeft getroffen. Toch gelooft Erick van Egeraat niet dat de crisis het einde betekent van zijn weelderige architectuur. Goede vormgeving betaalt zich altijd terug. „Voor The Rock werd voltooid, is het voor meer dan drie keer zoveel als de

oorspronkelijke prijs doorverkocht”, zegt hij. „Zo extreem zal het in deze crisistijd niet meer zijn. Maar ik ben ervan overtuigd dat ook nu mooie details meer opleveren dan ze kosten.”

Voor Erick van Egeraat zit duurzaamheid juist ook in het gebruik van goede, dure materialen. Zijn interieurontwerpen hebben drie niveaus, legt hij uit. „In de eerste plaats heb je de meubels, bureaus enzovoorts. Daar gebruik ik goede spullen voor, maar daarvan weet je dat ze eens zullen worden vervangen. En dan heb je op veel verdiepingen van The Rock houten lambriseringen en dergelijke. Die zijn ook aan mode onderhevig – ik kan me in ieder geval voorstellen dat de huurder over tien jaar iets anders wil, omdat ze dan bijvoorbeeld een iets ander imago willen. Maar dingen als de natuurstenen vloer- en wandbekledingen en het gebruik van koper – dat is iets wat heel lang blijft. Ook de hoge verdiepingshoogten dragen bij aan duurzaamheid: die maken een flexibel gebruik in de toekomst mogelijk.”

Knoestige, zwarte rots

Net zo opmerkelijk als het interieur is het exterieur van The Rock. Op de Zuidas is de toren de eerste 'icoon', zoals beeldbepalende gebouwen tegenwoordig worden genoemd (zie inzet). De toren is op het eerste gezicht een omkering van wat logisch lijkt: een knoestige, zwarte rots, met grillige uitsneden als ramen, is geplaatst op een fragiel glazen volume. „De compositie komt voort uit het stedenbouwkundig ontwerp voor de Zuidas”, zegt Van Egeraat. „Torens moeten er een driedeling hebben, met een plint, een middenstuk en een bovenzijde. Ik ben tot nu toe de enige die zich daaraan heeft gehouden. De onderkant is van glas, omdat daar, in de smalle straten van de Zuidas, het minste licht komt. Daarboven zit een half-transparant middenstuk en ten slotte heb je de rots als bovenstuk. Die verschillende delen heb ik mooi op elkaar laten aansluiten – dat is iets wat ik altijd doe in mijn werk. Ik probeer ook al mijn gebouwen een eigen karakter te geven. Gebouwen met een eigen karakter worden niet zo gauw veranderd als anonieme architectuur en hebben zo esthetische duurzaamheid.”

Zuidas

‘Gezellig’ moest de Zuidas worden, vond **Pi de Bruijn**, de architect-stedenbouwkundige die in de jaren negentig het masterplan voor de nieuwe wijk aan de zuidkant van de Amsterdamse ringweg maakte. Smalle straten en bovenal **‘menging van functie** moesten daarvoor zorgen. De Zuidas zou in het masterplan van De Bruijn **geen kantorenwijk** worden, maar er moesten ook veel woningen, cultuurtempels, winkels, restaurants en cafés komen. De Bruijns oorspronkelijke plannen voorzagen zelfs in de bouw van sociale woningen. Nu de Zuidas voor een groot deel af is, moet worden vastgesteld dat het er zeker **‘s avonds niet gezellig** is. De Zuidas is toch vooral een kantorenwijk geworden met het **anonieme soort architectuur** dat je overal op de wereld aantreft.

